

Welkom in het Elsenbos. Het bos dankt haar naam aan de familie Elsen die sinds het begin van vorige eeuw eigenaar was van het gebied.

In 1976 kocht de gemeente 12 ha aan als wandelgebied voor de Stabroekse bevolking. Een eerste stap in de goede richting.

In 2004 werd het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) van de Vlaamse Overheid eigenaar van 47 ha. Hetzelfde jaar werd een overeenkomst gesloten tussen het ANB, de gemeente Stabroek en Natuurpunt. Daarin werd afgesproken gezamenlijk een beheerplan op te stellen en dit vrij gevarieerd gebied open te stellen voor wandelaars.

Het Elsenbos ligt op de uiterste grens van de Noorderkempen. Op de Ferrariskaart uit 1778 staat het Elsenbos nog gedeeltelijk als landbouwgrond en heidegebied ingetekend.

Tijdens de wandeling hebben we vooral aandacht voor het landschappelijke en de flora. Het Elsenbos is evenwel ook een geschikt leefgebied voor allerhande bosvogels. Wie goed oplet zal verder ook sporen van reeën en eekhoorns ontdekken.

De wandeling start aan de Frans Hotagstraat aan het grote infobord. We nemen het breed pad links van het infobord.

Het bos waar we doorlopen heeft langs beide kanten van de weg een ander karakter. Links groeit hoofdzakelijk Corsicaanse den. Deze den met zijn rechte donkere stam werd vroeger veel aangeplant voor o.a. mijnhout. Rechts zien we een gevarieerd bos met vooral grove den.

Als onderbegroeiing merken we vooral lijsterbes op. Lijsterbes gedijt goed op zure vrij voedselarme zandige bodem. Zijn oranje bessen vormen in de herfst een geliefd voedsel voor allerlei vogels.

Aan het kruispunt wandelen we naar rechts de hoofddreef in.

In dit bosgedeelte groeit hoofdzakelijk grove den. Let op de grillige vormen en de (vooral bovenaan) lichte kleur van de stam. Zelfs bij donker weer lijkt het licht er in te spelen.

Aan de hoek van het ruiterspad (links) merken we enkele eigenaardig gevormde Amerikaanse eiken. Deze bomen zijn regelmatig gekapt voor het geriefhout en terug uitgeschoten. De zogenaamde hakhoutcultuur. Toen men hiermee stopte, groeiden bepaalde takken uit tot ware stammen.

In de struiklaag vinden we sporkenhout, ook wel vuilboom genoemd, een streekeigen struik die geliefd is bij imkers vanwege de langdurige bloeiperiode. De minuscule kleine bloempjes leveren relatief veel nectar. Door deze lange bloei kan men op 1 struik soms zowel groene, rode als rijpe zwarte bessen vinden.

Bestrijding Amerikaanse vogelkers

Verspreid over het Elsenbos worden de beheerders geconfronteerd met een woekerende uitheemse plant die op sommige plaatsen tot een heuse boom is uitgegroeid : de Amerikaanse vogelkers.

Hij is herkenbaar aan de glanzende bladeren. Bij kneuzing van de twijgen komt een geur van bittere amandelen vrij. Grotere exemplaren dragen in de herfst zwarte bessen.

Omdat deze plant, die ook wel bospest wordt genoemd, de andere struiken verdrukt, wordt hij volop bestreden. Zo krijgen inheemse planten als lijsterbes, sporkenhout en hulst alle kansen.

Vlak voorbij het derde ruiterspad houdt het bos plots op aan de rechterkant en wandelen we langs een weide.

Kijk 50m verder links, daar zie je een volledig ontschorste boom met sporen van allerlei insecten. Spechten en andere insectenetende vogels vinden hier hun gading.

Wat verder links verandert het uitzicht weer. Hier zien we een jonge aanplant van grove den. Een trukje om de leeftijd van zo'n boompje te bepalen : tel de takkransen en voeg er 3 bij.

Voorbij de aanplant lopen we langs een gemengd bos met langs de weg inlandse eik. Dat zien we trouwens op vele wegen, wat waarschijnlijk wijst op vroegere dreven.

Ongeveer 30 m voor de voetbalkantine slaan we links het wandelpad in.

Een beetje verdoken in het bos ontdekken we voor de eerste maal een bunker, getuige van ons oorlogsverleden. De antitankgracht ligt trouwens ten Noorden van het Elsenbos. Er staan verscheidene bunkers in het gebied.

We wandelen tot we rechts een tweede bunker zien.

Mossenliefhebbers kunnen hier hun hartje ophalen. Bunkers zijn een ideale overwinteringsplaats voor vleurmuizen. 12 bunkers in het Elsenbos zijn ingericht als "vleermuizenhotel".

De weg draait naar links (rechts is rustgebied aangeduid met STOP).

We volgen de weg tot links aan een kapvlakte. De beheerders trachten hier door een aangepast beheer een heideveld te bekomen.

Aan het einde van deze kapvlakte trekt een groep Servische sparren onze aandacht. Hun naam verklapt de oorsprong. In onze streken wordt hij aangeplant in parken en tuinen. Kijk eens goed naar de naalden. Onderaan hebben ze twee witte strepen.

Een eind verder tegenover het STOP-teken bekijken we even een opvallende boomstronk begroeid met verschillende soorten zwammen.

We vervolgen onze weg, kruisen een ruiterspad en komen aan een T-kruispunt. We slaan rechts af richting kerkhof. Vlak voor de omheining gaan we links. Aan de kruising nemen we het pad voor ons dat schuin rechts richting open vlakke gaat.

Het loont de moeite om hier eens goed rond te neuzen. Zo krijgen we een idee van wat er zoal op arme zandige grond kan groeien. Men noemt dit een schraal heide grasland. Ook hier trachten de beheerders een paar eilandjes van struikhei in te brengen. Rechts achteraan ontdekken we in een al bestaand heideveldje verschillende soorten korstmossen.

Voor we het bos induiken, wandelen we langs adelaarsvaren, een varen die hele grote vlakten kan koloniseren. Hij plant zich zelden voort door sporen maar des te meer door lange wortelstokken.

We trekken het loofbos in tot aan de prikkeldraad, daar gaan we naar links. Na de weide waar prachtige eiken in staan draait de weg naar links. Bijna onmiddellijk slaan we rechts in (door een ruiterspoortje).

Na even stappen hebben we aan onze linkerhand een lorkenaanplant. Lork is een "bladverliezende" naaldboom. In de herfst kleurt hij het bos prachtig roestbruin. Rechts wordt een elzenbosje beheerd als hakhout.

Aan een dwarsweg gekomen, wandelen we linksaf, dan even rechtdoor en het eerste klein wegje rechts brengt ons aan een groene draadafsluiting van de tuin van de Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze (VELT).

Voor we die draad blijven volgen om zo aan het vertrekpunt te komen, kijken we eerst eens rond in de vlakke rechts, een voor deze bodem typisch schraal grasland met aan de rand een opkomend berkenbos en hier en daar een eenzame eik. Bij zonnig zomerweer vliegen hier heel wat vlinders, zweefvliegen en andere insecten rond op zoek naar hun stuifmeel- en nectarbron.

In alle seizoenen is het aangenaam wandelen in het Elsenbos. Bij regenweer zijn laarzen aangewezen.

Prettige wandeling gehad?

**Voor meer informatie
over het Elsenbos
en voor geleide wandelingen
kan u terecht bij:**

natuurpunt

Natuurpunt Antwerpen Noord

Steenstraat 25 – 2180 Ekeren

tel. 03-541.58.25

antwerpennoord@natuurpunt.be

www.natuurpunt.be/antwerpennoord

of bij

Agentschap voor Natuur en Bos

Boswachterij Antwerpen-Noord

tel: 0499/94.90.06

lucas.bergmans@lne.vlaanderen.be

www.natuurenbos.be

of bij

milieudienst Stabroek

Dorpsstaat 99 – 2940 Stabroek

tel: 03-210.11.50

milieudienst@stabroek.be

www.stabroek.be

Wandeling Natuur.gebied

**Het Elsenbos
Stabroek**